

Ενεργειακές κοινότητες & αυτοπαραγωγή στην Ελλάδα #8

Δεκέμβριος 2025

Κείμενο

Νίκος Μάντζαρης, Αναλυτής Πολιτικής & Συνιδρυτής, The Green Tank

Για αναφορά

The Green Tank (2025) «Ενεργειακές κοινότητες & αυτοπαραγωγή στην Ελλάδα #8»
Copyright © The Green Tank, 2025

Σχέδιο μορφοποίησης

Design Nature

Στοιχεία επικοινωνίας

Λεωφ. Βασ. Σοφίας 50, Αθήνα 115 28

☎ 210 7233384

🌐 thegreentank.gr

✉ info@thegreentank.gr

Σύνοψη

Η παρούσα ανάλυση για τις ενεργειακές κοινότητες και την αυτοπαραγωγή βασίζεται στα τελευταία διαθέσιμα δεδομένα του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (ΓΕΜΗ) (Νοέμβριος 2025) και του Διαχειριστή του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ) ως και τον Σεπτέμβριο του 2025. Αποτελεί συνέχεια των επτά προηγούμενων αναλύσεων του Green Tank που πραγματοποιούνται με βάση τα νεότερα στοιχεία του ΔΕΔΔΗΕ. Σε σχέση με την τελευταία ανασκόπηση του Green Tank (Απρίλιος 2025) τα κυριότερα ευρήματα συνοψίζονται ως εξής:

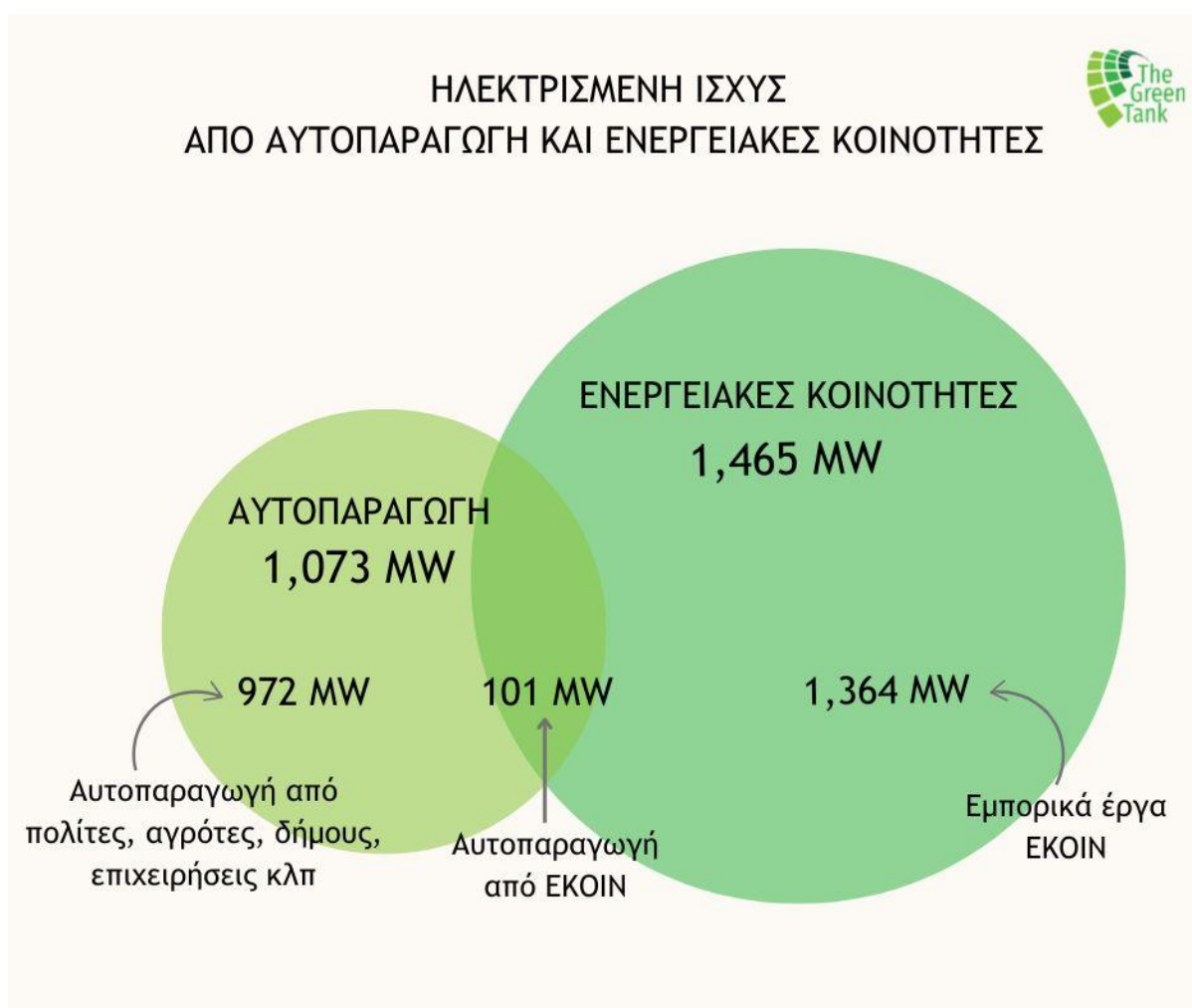
Ενεργειακές κοινότητες

- **Μικρή μεταβολή στο πλήθος των ενεργειακών κοινοτήτων:** Στις 1,747 ανέρχονται πλέον οι ενεργειακές κοινότητες όλων των νομικών μορφών στην Ελλάδα. Μείωση κατά 6 στο πλήθος των δύο νεότερων νομικών μορφών που θεσπίστηκαν με τον ν. 5037/2023 (-7 στις ΚΑΕ και + 1 στις ΕΚΠ) συγκριτικά με την κατάσταση τον Απρίλιο 2025.
- **«Πάγωμα» στις αιτήσεις νέων έργων:** Μόλις 18 νέες αιτήσεις έργων ενεργειακών κοινοτήτων από τον Μάρτιο 2025 και 76 από τον Ιανουάριο 2024, οι 62 εκ των οποίων για έργα αυτοπαραγωγής.
- **Μικρή πρόοδος στην ηλεκτρίση έργων:** Στα 1,465 MW έφτασε η ισχύς των έργων ενεργειακών κοινοτήτων που είναι σε λειτουργία (30% των συνολικών αιτήσεων), από 1,397.5 MW τον Μάρτιο 2025. Περισσότερη από τη μισή νέα ισχύ που συνδέθηκε αφορά έργα αυτοπαραγωγής, με την ηλεκτρισμένη ισχύ τους να ανέρχεται σε 101.4 MW, δηλαδή 6.9% της συνολικής ηλεκτρισμένης ισχύος των έργων ενεργειακών κοινοτήτων.
- **Η ισχύς των ακυρωμένων έργων αυξήθηκε πολύ περισσότερο:** Η ακυρωμένη ισχύς έφτασε τα 2,482.6 MW ξεπερνώντας το μισό της συνολικής αιτούμενης ισχύος (50.8%), μια αύξηση κατά 352 MW σε σχέση με την κατάσταση τον Μάρτιο 2025.
- **Πρωταθλήτρια η Κεντρική Μακεδονία:** Οι πιο πολλές ενεργειακές κοινότητες (297), η μεγαλύτερη ισχύς ηλεκτρισμένων (354.5 MW) αλλά και ακυρωμένων έργων (682.6 MW) βρίσκονται στην Κεντρική Μακεδονία.
- **Τα 2 αρνητικά ρεκόρ της Δυτικής Μακεδονίας:** Πρώτη εξακολουθεί να παραμένει η Δυτική Μακεδονία στην αναλογία ακυρωμένων προς ηλεκτρισμένα έργα αφού για κάθε 1 MW που ηλεκτρίζεται περίπου 3.6 MW ακυρώνονται, αλλά και στην έλλειψη ηλεκτρικού χώρου αφού το 88.7% της ακυρωμένης ισχύος αφορά έργα που προηγουμένως είχαν λάβει γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης από τον ΔΕΔΔΗΕ.

Αυτοπαραγωγή

- **Έσπασε το «φράγμα» του 1 GW:** Στα 1,072.6 MW η συνολική ισχύς έργων αυτοπαραγωγής σε λειτουργία, αυξημένη κατά 135 MW σε σχέση με τον Μάρτιο 2025.
- **Επιβράδυνση:** Στο εννεάμηνο του 2025 υποβλήθηκαν 4,728 νέες αιτήσεις έργων αυτοπαραγωγής, ενώ την ίδια περίοδο του 2024 είχαν κατατεθεί σχεδόν τριπλάσιες (12,901).

- **Αργή η μετάβαση από το net metering στο net billing:** Σχεδόν το 90% της ισχύος αιτήσεων νέων έργων αυτοπαραγωγής από τη θέσπιση των νέων μηχανισμών (2/10/2024) ως τον Σεπτέμβριο 2025 αφορούν έργα ταυτοχρονισμένου και εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού. Ωστόσο η ισχύς των ηλεκτρισμένων έργων αυτοπαραγωγής με τους νέους μηχανισμούς είναι μόνο 82.2 MW (7.7% της συνολικής ισχύος αυτοπαραγωγής), ενώ μόλις 16.5 MW από αυτά αφορούν αιτήσεις που έγιναν μετά την εφαρμοστική ΚΥΑ (2/10/2024).
- **Επιλέξιμα για χρηματοδότηση έργα στις περιοχές μετάβασης:** Στις περιοχές που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021-2027 υπάρχουν 16.25 MW εκκρεμών έργων εικονικού ενεργειακού και εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού με σύμβαση σύνδεσης, και άλλα 16.95 MW λιγότερο «ώριμων» έργων με τους ίδιους μηχανισμούς.
- **Σε αναζήτηση επιπλέον ηλεκτρικού χώρου για αυτοπαραγωγή:** Το άθροισμα της ισχύος των εκκρεμών έργων αυτοπαραγωγής και αυτής των ηλεκτρισμένων έργων αγγίζει τα 1,844 MW, πλησιάζοντας έτσι τα 2 GW που είναι ο ηλεκτρικός χώρος για έργα αυτοπαραγωγής, ο οποίος προβλέπεται από τον ν.5037/2023.

Διάγραμμα 1: Ηλεκτρισμένη ισχύς από ενεργειακές κοινότητες και από αυτοπαραγωγή. Μόλις το 6.9% (101.4 MW) των ηλεκτρισμένων έργων ΕΚΟΙΝ είναι έργα αυτοπαραγωγής, ενώ η ηλεκτρισμένη ισχύς έργων αυτοπαραγωγής συνολικά από πολίτες, επιχειρήσεις, αγρότες, ενεργειακές κοινότητες και λοιπούς φορείς έφτασε τα 1,072.6 MW ως τον Σεπτέμβριο 2025.

Πίνακας Περιεχομένων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	8
Επικράτεια.....	8
Γεωγραφική Κατανομή.....	10
Περιοχές σε μετάβαση	14
Δυτική Μακεδονία	14
Αρκαδία	15
Μεσσηνία.....	15
Κρήτη.....	15
Νότιο Αιγαίο	16
Βόρειο Αιγαίο.....	16
ΑΥΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.....	17
ΠΟΡΟΙ	19
ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ.....	21
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ	22
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	25

Εισαγωγή

Οι ενεργειακές κοινότητες και η αυτοπαραγωγή αποτελούν τα κυριότερα θεσμικά εργαλεία για την ενεργή και ουσιαστική συμμετοχή των πολιτών στην ενεργειακή μετάβαση.

Συστήματα αυτοπαραγωγής μπορούν να εγκαταστήσουν μεμονωμένοι πολίτες, αγρότες, επιχειρήσεις, καθώς και άλλοι φορείς ενώ τα έργα των ενεργειακών κοινοτήτων, υλοποιούνται συλλογικά από πολίτες, επιχειρήσεις, δήμους και άλλους φορείς.

Από τις 31 Οκτωβρίου 2024 και μετά, έργα αυτοπαραγωγής υλοποιούνται μέσω των σχημάτων του ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού (net billing) και του εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού (virtual net billing). Ωστόσο, ισχύουν ακόμα εξαιρέσεις για έργα που έχουν λάβει χρηματοδότηση από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους, τα οποία μπορούν να υποβάλλουν αιτήσεις με τους παλαιούς μηχανισμούς του ενεργειακού συμψηφισμού (net metering) και του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού (virtual net metering). Η βασική διαφορά μεταξύ των δύο παλαιότερων και των δύο νεότερων σχημάτων αφορά στον τρόπο με τον οποίο γίνεται ο συμψηφισμός και η αποζημίωση της περίσσειας ενέργειας που παράγεται από το εγκατεστημένο σύστημα ΑΠΕ, αλλά δεν καταναλώνεται από τον κύριο ωφελούμενο του συστήματος την ίδια ώρα. Ειδικότερα, στον ενεργειακό συμψηφισμό η ενέργεια που παράγεται συμψηφίζεται με αυτή που καταναλώνεται καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας σε βάθος τριετίας. Στον ταυτοχρονισμένο συμψηφισμό, ο συμψηφισμός της παραγόμενης ενέργειας γίνεται σε πραγματικό χρόνο την ώρα που αυτή καταναλώνεται, ενώ η περίσσεια είτε εγχέεται στο δίκτυο και αποζημιώνεται με την τιμή της χονδρεμπορικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας κατά τον χρόνο της έγχυσης, είτε απορρίπτεται.

Στην παρούσα ανάλυση εξετάζεται η εξέλιξη έργων αυτοπαραγωγής και των τεσσάρων μηχανισμών. Όσον αφορά τις ενεργειακές κοινότητες, εξετάζονται όλες οι νομικές μορφές που καταγράφονται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ)¹, καθώς και όλοι οι τύποι έργων που αυτές μπορούσαν να αναπτύξουν από το 2018 έως σήμερα, δηλαδή έργα αυτοπαραγωγής (virtual net metering & virtual net billing), αλλά και αμιγώς εμπορικά έργα που πωλούν την παραγόμενη ενέργεια στο δίκτυο και διαμοιράζουν τα κέρδη στα μέλη τους.

Για την ανάλυση αξιοποιούνται τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του ΓΕΜΗ (Νοέμβριος 2025)² και του Διαχειριστή του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ) έως και τον Σεπτέμβριο 2025³. Επιπλέον, παρουσιάζονται οι τελευταίες εξελίξεις όσον αφορά τους πόρους, το θεσμικό πλαίσιο και τον κοινοβουλευτικό έλεγχο.

¹ Ενεργειακές Κοινότητες, Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας, Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών, Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης, Συνεταιρισμοί, Αστικές Εταιρείες Ανανεώσιμης Ενέργειας, Κοινοπραξίες και ΙΚΕ

² ΓΕΜΗ, 2025, <https://bit.ly/3FdiqHK>.

³ ΔΕΔΔΗΕ, Αρχείο Αιτήσεων σύνδεσης σταθμών ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ αρμοδιότητας ΔΕΔΔΗΕ (Οκτώβριος 2025), <http://bit.ly/4iUjcfw> & Αρχείο Αιτήσεων σύνδεσης έργων ενεργειακού και εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού (Οκτώβριος 2025), <https://bit.ly/4aimwir>.

Ενεργειακές κοινότητες

Επικράτεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του ΓΕΜΗ, σήμερα (Νοέμβριος 2025) υπάρχουν 1,747 ενεργές⁴ ενεργειακές κοινότητες. Από αυτές οι 1,542 είναι καταγεγραμμένες ως Ενεργειακές Κοινότητες του ν.4513/2018, 136 ως ΣυνΠΕ, 1 ως Κοινοπραξία, 1 ως Αστική Εταιρεία 784 Α.Κ., 2 ως ΙΚΕ. Λειτουργούν επίσης 37 Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας (ΚΑΕ) και 28 Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών (ΕΚΠ), νομικές μορφές που θεσπίστηκαν με την ψήφιση του ν.5037/2023. Σε σχέση με την προηγούμενη καταγραφή (Απρίλιος 2025), οι συνολικές ενεργειακές κοινότητες αυξήθηκαν κατά 39. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι νέες νομικές μορφές παρουσιάζουν μια πτωτική τάση καθώς οι ΚΑΕ μειώθηκαν κατά 7, ενώ οι ΕΚΠ αυξήθηκαν κατά μόλις μία.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΔΕΔΔΗΕ, από την έναρξη του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων στην Ελλάδα το 2018 έως τον Σεπτέμβριο 2025, έχουν κατατεθεί συνολικά 6,391 αιτήσεις έργων, ισχύος 4,889 MW αθροιστικά και για τις δύο κατηγορίες έργων ενεργειακών κοινοτήτων (εμπορικά και αυτοπαραγωγής). Ωστόσο, οι αιτήσεις ουσιαστικά «πάγωσαν» μετά τις πρόσφατες αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο, που αφορούσαν κυρίως της αλλαγή από τον (εικονικό) ενεργειακό συμψηφισμό στον (εικονικό) ταυτοχρονισμένο συμψηφισμό, αφού την περίοδο Ιανουαρίου 2024-Σεπτεμβρίου 2025 κατατέθηκαν μόλις 76 νέες αιτήσεις έργων ενεργειακών κοινοτήτων.

Σε ό,τι αφορά την ηλεκτρισμένη ισχύ, έχουν συνδεθεί και λειτουργούν 2,025 έργα ισχύος 1,465 MW, δηλαδή το 30% της συνολικής αιτούμενης ισχύος. Το μεγαλύτερο τμήμα αυτών (1,831) με ισχύ 1,363.9 MW πωλούν όλη την παραγόμενη ενέργεια στο δίκτυο (εμπορικά έργα)⁵, ενώ μόνο 194 έργα αυτοπαραγωγής συνολικής ισχύος 101.4 MW έχουν ηλεκτρισθεί (μόλις 6.9% του συνόλου), κανένα από τα οποία δεν λειτουργεί με τον νέο μηχανισμό του εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού. Ωστόσο, η πρόοδος στην ηλεκτρίση ειδικά των έργων αυτοπαραγωγής από ενεργειακές κοινότητες είναι αξιοσημείωτη καθώς από 4.2 MW το 2022 και 14.4 MW το 2023, το 2024 έκλεισε με υπερτριπλάσια (σε σχέση με το 2023) ηλεκτρισμένη ισχύ (50.1 MW), ενώ το πρώτο εννεάμηνο του 2025, τα ηλεκτρισμένα έργα υπερδιπλασιάστηκαν (σε σχέση με το 2024) με 51.2 MW νέων έργων αυτοπαραγωγής από ενεργειακές κοινότητες. Από την άλλη μεριά, η συντριπτική επικράτηση των εμπορικών έργων έναντι των έργων αυτοπαραγωγής (93.1% vs 6.9% στα ηλεκτρισμένα έργα) αναδεικνύει την κατάχρηση του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων στη χώρα μας για την αποκόμιση κερδών.

Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 2, μετά από μια περίοδο ταχείας ανάπτυξης, ο ρυθμός ηλεκτρίσης έργων ενεργειακών κοινοτήτων μειώθηκε. Έτσι, ενώ το 2023 συνδέθηκαν 400 έργα ισχύος 302 MW (+36.7% σε σχέση με το προηγούμενο έτος), το 2024 ηλεκτρίστηκαν 290

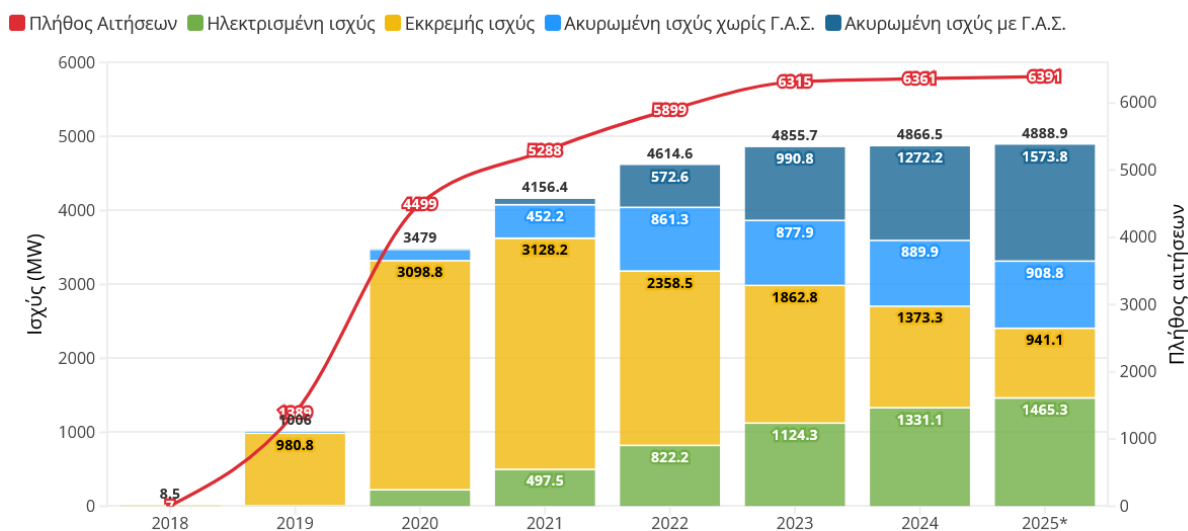
⁴ Ο όρος «ενεργές» αφορά τον χαρακτηρισμό του ΓΕΜΗ, χωρίς να σημαίνει απαραίτητα ότι κάθε «ενεργή» ενεργειακή κοινότητα έχει υλοποιήσει ή αιτηθεί κάποιο έργο.

⁵ Υπογραμμίζεται ότι στα εμπορικά έργα δεν λαμβάνονται υπόψη τα έργα που ανήκουν σε «πρώην» ή «τέως» ενεργειακές κοινότητες.

έργα ισχύος 206.9 MW (+18.4% σε σχέση με το προηγούμενο έτος), ενώ το εννεάμηνο του 2025 συνδέθηκαν 172 έργα ενεργειακών κοινοτήτων ισχύος 134.1 MW, περίπου όσα συνδέθηκαν και την ίδια περίοδο του 2024 (182 έργα ισχύος 129.5 MW).

Επιπλέον, οι ακυρώσεις έργων ενεργειακών κοινοτήτων ήταν περισσότερες από τις ηλεκτρίσεις. Ειδικότερα, το 2023 ακυρώθηκαν 607 έργα ισχύος 434.8 MW, το 2024 365 έργα ισχύος 293.5 MW, ενώ το πρώτο εννεάμηνο του 2025, 441 έργα ισχύος 320.5 MW. Το συντριπτικά μεγαλύτερο τμήμα της ακυρωμένης ισχύος από το 2023 έως σήμερα (1,001.2 MW από τα 1,048.7 MW ή 95.5%) αντιστοιχεί σε έργα που είχαν προηγουμένως λάβει γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης από τον ΔΕΔΔΗΕ. Από την έναρξη του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων το 2018 ως σήμερα έχουν ακυρωθεί συνολικά 3,208 έργα ισχύος 2,482.6 MW, από τα οποία 1,984 έργα ισχύος 1,573.8 MW (το 63.4% της συνολικής ισχύος των ακυρωμένων έργων) είχαν λάβει γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης. Τα στοιχεία αυτά αναδεικνύουν ποσοτικά τον λόγο για τον οποίο η ανεπάρκεια ηλεκτρικού χώρου αποτελεί ένα από τα βασικότερα εμπόδια για την περαιτέρω αξιοποίηση του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων προς όφελος των πολιτών.

Πλήθος και ισχύς έργων ΑΠΕ ενεργειακών κοινοτήτων

Πηγή: ΔΕΔΔΗΕ, επεξεργασία The Green Tank • *Δεδομένα έως και τον Σεπτέμβριο 2025
Γ.Α.Σ.: Γνωστοποίηση Αδυναμίας Σύνδεσης

Διάγραμμα 2: Εξέλιξη πλήθους αιτήσεων και ισχύος έργων ΑΠΕ από ενεργειακές κοινότητες την περίοδο 2018-2025.

Καθώς τα έργα ενεργειακών κοινοτήτων που είτε ακυρώνονται είτε ηλεκτρίζονται αυξάνονται με την πάροδο του χρόνου και την ίδια στιγμή οι συνολικές αιτήσεις παραμένουν σχεδόν στάσιμες (βλ. Διάγραμμα 2), τα εκκρεμή έργα (μη ηλεκτρισμένα, μη ακυρωμένα) συρρικνώνονται. Ως αποτέλεσμα, ως τον Σεπτέμβριο του 2025 παρέμεναν σε εκκρεμότητα 1,158 έργα ενεργειακών κοινοτήτων ισχύος 941.1 MW, από τα οποία 830 έργα ισχύος 662.7 MW έχουν λάβει γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης, περιορίζοντας έτσι τις πιθανότητες ηλεκτρίσής τους. Αντίθετα, πολύ περισσότερες πιθανότητες ηλεκτρίσης έχουν τα 269 εκκρεμή έργα ενεργειακών κοινοτήτων ισχύος 213.2 MW που έχουν υπογράψει σύμβαση σύνδεσης και βρίσκονται στο τελευταίο αδειοδοτικό στάδιο πριν την ενεργοποίηση.

Η στασιμότητα στο πλήθος και την ισχύ των αιτήσεων δεν οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στην έλλειψη ηλεκτρικού χώρου, αλλά και στις αλλαγές του θεσμικού πλαισίου. Σε ό,τι αφορά τα εμπορικά έργα, οι θεσμικές αλλαγές κινήθηκαν στη σωστή κατεύθυνση καθώς είχαν ως στόχο να στρέψουν του ενδιαφερόμενους για επιχειρηματική δραστηριοποίηση στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής απευθείας στην αγορά του ηλεκτρισμού, αφήνοντας έτσι την αξιοποίηση του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων στους αυτοπαραγωγούς. Πιο συγκεκριμένα, περιορίστηκαν οι δυνατότητες διανομής κερδών στα μέλη⁶ και καταργήθηκαν (πλην εξαιρέσεων⁷) οι υψηλές εγγυημένες τιμές με τις οποίες πληρώνονταν οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας από εμπορικά έργα ενεργειακών κοινοτήτων. Έτσι, από το 2022 έως τον Σεπτέμβριο 2025 κατατέθηκαν μόλις 34 νέες αιτήσεις εμπορικών έργων⁸, φτάνοντας στο σύνολό τους τον Σεπτέμβριο 2025 τις 5,658 (88.7% του συνόλου των αιτήσεων έργων ΕΚΟΙΝ).

Αντίθετα με τα εμπορικά έργα, οι αιτήσεις έργων αυτοπαραγωγής εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού (Virtual Net Metering) εκτοξεύτηκαν από 30 το 2021 στις 228 μέσα στο 2022, ενώ το 2023 αυξήθηκαν 2.5 φορές, φτάνοντας τις 569. Ωστόσο η πρόοδος αυτή ανακόπηκε απότομα με την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου που κατέργησε τον εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό και τον αντικατέστησε -με σημαντική καθυστέρηση- με τον εικονικό ταυτοχρονισμένο συμψηφισμό (virtual net billing). Ο νέος μηχανισμός δε, έχει σαφώς λιγότερα οικονομικά οφέλη για τα μέλη των ενεργειακών κοινοτήτων συγκριτικά με τον εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό, δεδομένου ότι η τιμή με την οποία αποζημιώνεται για την περίσσεια ενέργειας τις μεσημεριανές ώρες ο αυτοπαραγωγός είναι πολύ χαμηλότερη από την τιμή (που πλέον δεν συμψηφίζει) κατά τις βραδινές ώρες αιχμής. Ως αποτέλεσμα, μέσα στο 2024 υπήρξαν μόλις 44 νέες αιτήσεις εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού (όλες ως τον Απρίλιο) φτάνοντας τις 613 και καμία νέα αίτηση μετά, εξαιτίας της πλήρους κατάργησης του μηχανισμού αυτού για τις ενεργειακές κοινότητες από τον Νοέμβριο του 2024.

Τέλος, από τον Οκτώβριο 2024 που ο ΔΕΔΔΗΕ ανακοίνωσε την έναρξη υποδοχής αιτήσεων (εικονικού) ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού⁹, κατατέθηκαν μόλις 18 αιτήσεις νέων έργων από ενεργειακές κοινότητες, συνολικής ισχύος 7.2 MW, ενδεικτικό των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι ενεργειακές κοινότητες να αξιοποιήσουν τον νέο μηχανισμό.

Γεωγραφική Κατανομή

Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 3, από τη θεσμοθέτηση των ενεργειακών κοινοτήτων το 2018 έως και τον Νοέμβριο 2025, οι περισσότερες ενεργειακές κοινότητες συστάθηκαν στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (297). Στην ίδια Περιφέρεια υπάρχει και η μεγαλύτερη ηλεκτρισμένη ισχύς (354.5 MW), με δεύτερη τη Θεσσαλία (270 MW) και τρίτη την Ανατολική Μακεδονία & Θράκη (234.7 MW).

⁶ Ν. 5037/2023 ΦΕΚ Α' 78/29.3.2023

⁷ Πχ. Ν. 5167/2024 ΦΕΚ Α' / 207 / 20-12-2024

⁸ Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η μικρή αύξηση στις νέες αιτήσεις εμπορικών έργων ενεργειακών κοινοτήτων που καταγράφεται το πρώτο τρίμηνο του 2025. Πρόκειται για 11 νέες αιτήσεις έργων, τα οποία βρίσκονται στην Εύβοια στους δήμους Κύμης-Αλιβερίου (10 έργα) και Καρυστίας (1 έργο) και αφορούν αιολικά πάρκα ισχύος 1 MW το καθένα. Οι 11 αιτήσεις έγιναν από 2 ενεργειακές κοινότητες, 10 από τις οποίες κατατέθηκαν την ίδια μέρα (10/1/2025), ενώ η ενδέκατη 12 μέρες αργότερα. Ωστόσο όλα αυτά τα έργα έλαβαν γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης από τον ΔΕΔΔΗΕ την 1/9/2025.

⁹ Ανακοίνωση του ΔΕΔΔΗΕ σχετικά με την Υποδοχή Αιτημάτων Net Billing, 2.10.2024, <https://bit.ly/42O1SBw>.

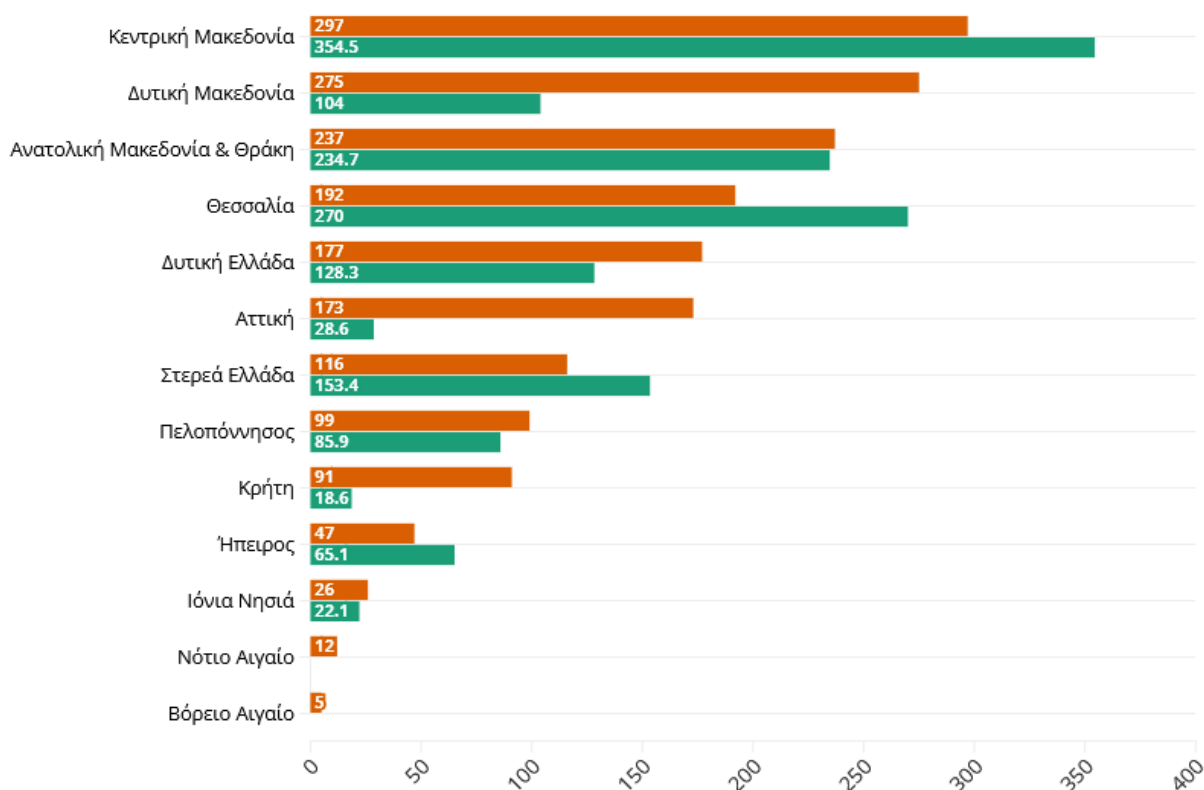
Δεύτερη σε πλήθος ενεργειακών κοινοτήτων είναι η λιγνιτική Περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας (275), αλλά βρίσκεται μόλις στην 6^η θέση όσον αφορά την ηλεκτρισμένη ισχύ (104 MW). Ακολουθεί η Ανατολική Μακεδονία & Θράκη με 237 ενεργειακές κοινότητες, ενώ στην τέταρτη και την πέμπτη θέση βρίσκονται η Θεσσαλία με 192 και η Δυτική Ελλάδα με 177, αντίστοιχα.

Στα νησιά, οι περισσότερες ενεργειακές κοινότητες έχουν συσταθεί στην Κρήτη (91). Παρ' όλα αυτά, η μεγαλύτερη ηλεκτρισμένη ισχύς συναντάται στα Ιόνια νησιά: 22.1 MW έναντι των 18.6 MW στην Κρήτη. Ωστόσο το σύνολο των ηλεκτρισμένων έργων στην Κρήτη είναι αυτοπαραγωγής, ενώ αντίθετα όλα τα ηλεκτρισμένα έργα στα Ιόνια είναι εμπορικά.

Οι ΕΚοιν ανά Περιφέρεια

Σεπτέμβριος 2025

■ Πλήθος ΕΚΟΙΝ ■ Ηλεκτρισμένη ισχύς

Πηγή: ΔΕΔΔΗΕ, ΓΕΜΗ, επεξεργασία The Green Tank

Δεδομένα ισχύος έως και τον Σεπτέμβριο 2025, πλήθους έως και τον Νοέμβριο 2025

Διάγραμμα 3: Πλήθος ενεργειακών κοινοτήτων και ηλεκτρισμένη ισχύς ανά Περιφέρεια.

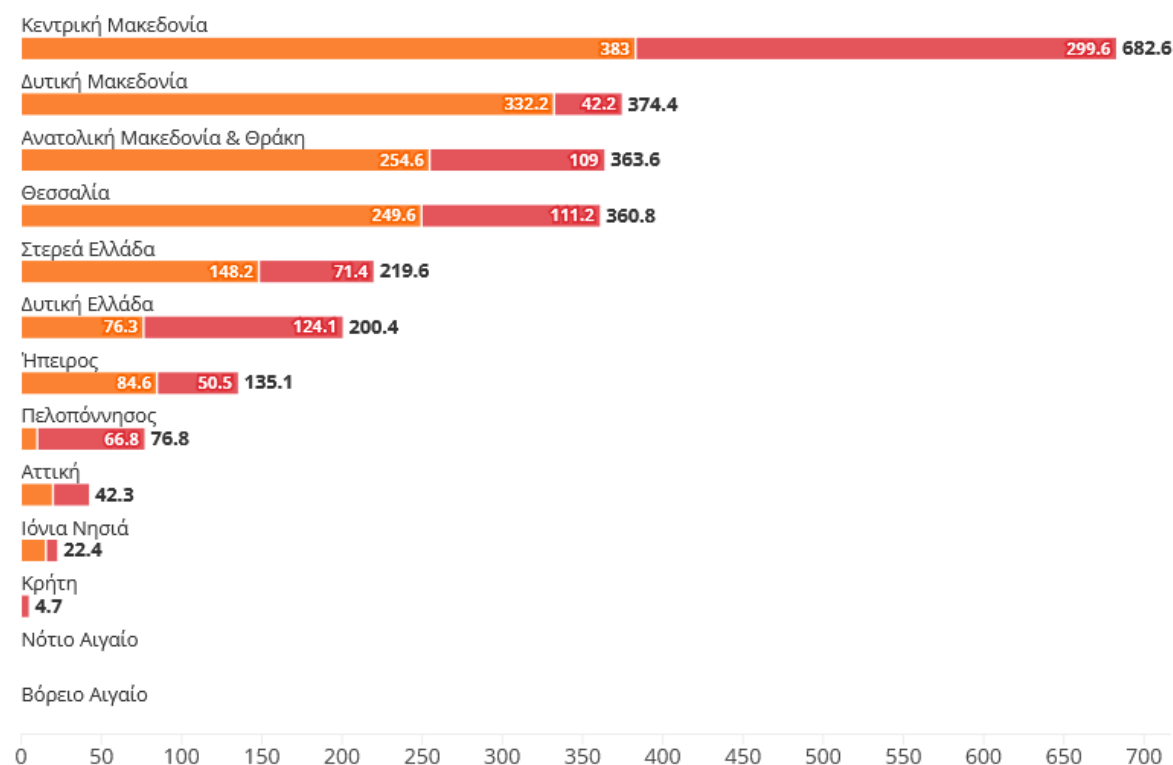
Στο Διάγραμμα 4 φαίνεται ότι εκτός από το πλήθος ενεργειακών κοινοτήτων και την ηλεκτρισμένη ισχύ, η Κεντρική Μακεδονία είναι πρωταθλήτρια και στα ακυρωμένα έργα, τα οποία έχουν σχεδόν διπλάσια ισχύ (682.6 MW) από αυτή των ηλεκτρισμένων (354.5 MW). Το 56% των ακυρωμένων έργων (383 MW) είχε λάβει προηγουμένως γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης.

Στη δεύτερη θέση ως προς την ισχύ των ακυρωμένων έργων βρίσκεται η Δυτική Μακεδονία με 374.4 MW, ενώ επιπλέον η Δυτική Μακεδονία κατέχει και δύο πανελλαδικές πρωτιές. Πρώτον, έχει τη μεγαλύτερη αναλογία ακυρωμένης προς ηλεκτρισμένη ισχύ καθώς η πρώτη (374.4 MW) είναι σχεδόν τετραπλάσια της δεύτερης (104 MW). Δεύτερον, όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 4, έχει το μεγαλύτερο μερίδιο ακυρωμένων έργων, τα οποία πριν την ακύρωση είχαν λάβει γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης (88.7%).

Στην τρίτη και τέταρτη θέση βρίσκονται αντίστοιχα η Ανατολική Μακεδονία & Θράκη και η Θεσσαλία με παραπλήσια συνολική ακυρωμένη ισχύ (363.6 MW και 360.8 MW, αντίστοιχα) αλλά και ισχύ η οποία πριν την ακύρωση είχε λάβει γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης (254.6 MW και 249.6 MW, αντίστοιχα).

Γεωγραφική κατανομή ακυρώσεων έργων ΕΚΟΙΝ

■ με Γ.Α.Σ. ■ χωρίς Γ.Α.Σ.

Πηγή: ΔΕΔΔΗΕ, επεξεργασία The Green Tank • *Δεδομένα έως και τον Σεπτέμβριο 2025
Γ.Α.Σ.: Γνωστοποίηση Αδυναμίας Σύνδεσης

Διάγραμμα 4: Ισχύς ακυρωμένων έργων ανά Περιφέρεια με και χωρίς Γνωστοποίηση Αδυναμίας Σύνδεσης (Γ.Α.Σ.).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η γεωγραφική διασπορά των εκκρεμών έργων ενεργειακών κοινοτήτων, δηλαδή, αυτών που δεν έχουν ακόμα ηλεκτρισθεί ή ακυρωθεί, όπως και του υποσυνόλου των εκκρεμών έργων που έχουν εξασφαλίσει σύμβαση σύνδεσης, η οποία αποτελεί το τελευταίο αδειοδοτικό στάδιο πριν την ενεργοποίηση. Τα έργα με σύμβαση σύνδεσης μπορούν να θεωρηθούν ως τα πιο «ώριμα», δηλαδή αυτά που βρίσκονται πιο κοντά στην υλοποίηση.

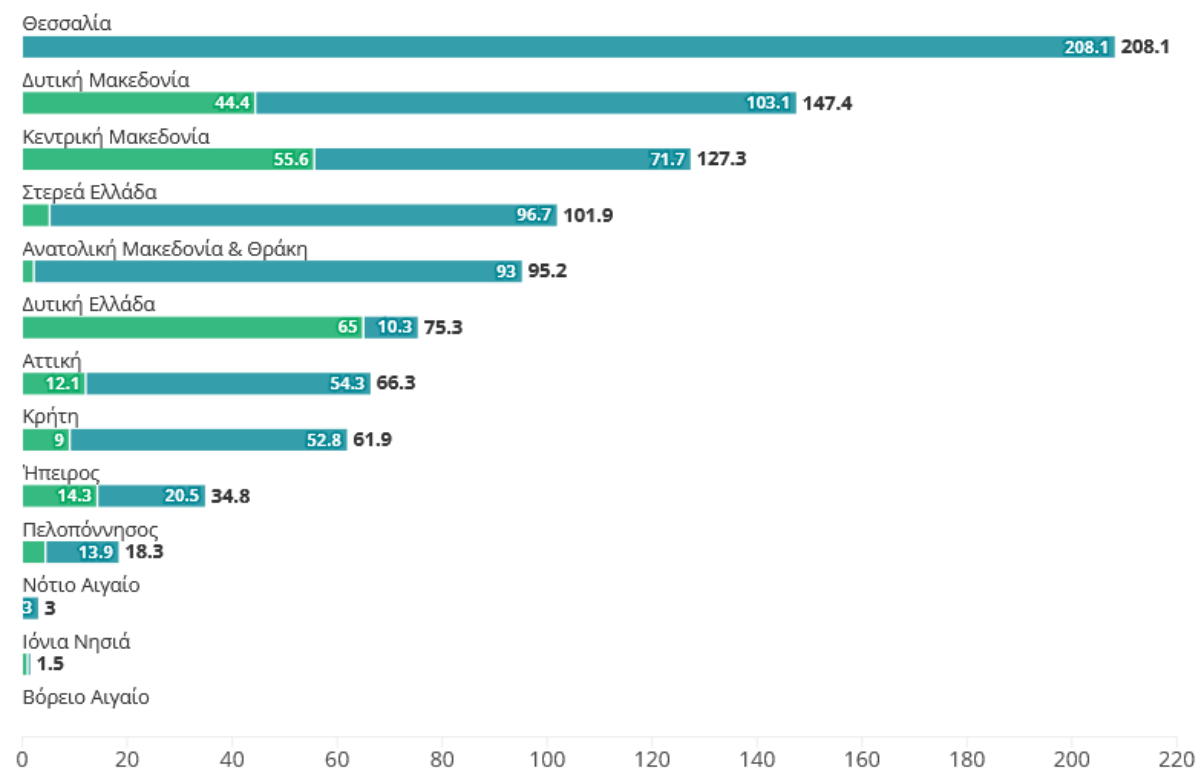
Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 5, η μεγαλύτερη ισχύς εκκρεμών έργων ενεργειακών κοινοτήτων βρίσκεται στη Θεσσαλία (208.1 MW). Κανένα όμως από τα 229 εκκρεμή έργα, 221 από τα οποία είναι εμπορικά, δεν διαθέτει σύμβαση σύνδεσης.

Στη δεύτερη θέση κατατάσσεται η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας με 147.4 MW από 196 έργα, 60 από τα οποία με ισχύ 44.4 MW έχουν σύμβαση σύνδεσης. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι 10 από τα έργα με σύμβαση σύνδεσης, ισχύος 8 MW, αφορούν έργα αυτοπαραγωγής με εικονικό ενεργειακό συμφηφισμό, ενώ τα υπόλοιπα είναι εμπορικά. Στην τρίτη και τέταρτη θέση βρίσκονται οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης με εκκρεμή έργα ισχύος 127.3 MW και 101.9 MW, αντίστοιχα.

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας έχει το υψηλότερο ποσοστό εκκρεμών έργων με σύμβαση σύνδεσης (86.3%) με 65 MW επί συνόλου 75.3 MW, αφήνοντας την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας στη δεύτερη θέση ως προς αυτόν τον δείκτη με 55.6 MW έργων με σύμβαση σύνδεσης επί συνόλου 127.3 MW εκκρεμών έργων (43.7%).

Γεωγραφική κατανομή εκκρεμών έργων ΕΚΟΙΝ

■ με Σ.Σ. ■ χωρίς Σ.Σ.

Πηγή: ΔΕΔΔΗΕ, επεξεργασία The Green Tank • *Δεδομένα έως και τον Σεπτέμβριο 2025
Σ.Σ.: Σύμβαση Σύνδεσης

Διάγραμμα 5: Ισχύς εκκρεμών έργων ανά Περιφέρεια με και χωρίς Σύμβαση Σύνδεσης (Σ.Σ.).

Περιοχές σε μετάβαση

Οι λιγνιτικές περιοχές και ευρύτερα οι περιοχές έντασης άνθρακα που εμπίπτουν στο Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και για τις οποίες έχει εγκριθεί Εδαφικό Σχέδιο Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ) αποτελούν τις περιοχές σε μετάβαση. Για την Ελλάδα αυτές είναι οι λιγνιτικές περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας (Κοζάνη, Πτολεμαΐδα, Αμύνταιο, Φλώρινα) και δήμοι των Περιφερειακών Ενοτήτων Αρκαδίας (Δήμοι Μεγαλόπολης, Τρίπολης, Γορτυνίας) και Μεσσηνίας (Δήμος Οικαλίας), καθώς και τα νησιά Βόρειου και Νότιου Αιγαίου, όπως και η Κρήτη. Ειδικά για αυτές τις περιοχές, τον Σεπτέμβριο του 2023 ανακοινώθηκε το πρώτο πρόγραμμα χρηματοδότησης έργων αυτοπαραγωγής από ενεργειακές κοινότητες στη χώρα ύψους €41.8 εκατ.¹⁰ Επιλέξιμοι για χρηματοδότηση είναι μόνο οι δήμοι και συναφείς φορείς, ενώ προϋπόθεση για χρηματοδότηση είναι τα σχετικά έργα να έχουν υπογράψει σύμβαση σύνδεσης με τον ΔΕΔΔΗΕ. Ως αποτέλεσμα αυτών των περιορισμών, περισσότερο από 2 χρόνια μετά τη δημοσίευση της πρόσκλησης, έχει χρηματοδοτηθεί μόνο η ενεργειακή κοινότητα του δήμου Κοζάνης με €5.4 εκατ. για την εγκατάσταση 7 MW φωτοβολταϊκών συστημάτων που θα καλύπτουν τις ανάγκες του δήμου, ενώ έχει ενταχθεί στο ΠΔΑΜ και ένα επιπλέον τέτοιο έργο για την ενεργειακή κοινότητα του δήμου Βοίου με €6.4 εκατ. για την εγκατάσταση 8.9 MW φωτοβολταϊκών.

Έχει, συνεπώς, ιδιαίτερο ενδιαφέρον να εξεταστεί για όλες τις περιοχές σε μετάβαση η αδειοδοτική κατάσταση των έργων αυτοπαραγωγής συνολικά, *όχι μόνο από ενεργειακές κοινότητες, αλλά και ευρύτερα από αυτοπαραγωγούς που εφαρμόζουν εικονικό ενεργειακό συμφηφισμό ή, πλέον, εικονικό ταυτοχρονισμένο συμφηφισμό, καθώς τα έργα αυτά είναι δυνητικά επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το ΠΔΑΜ 2021-2027.*

Δυτική Μακεδονία

Στη Δυτική Μακεδονία, τη μεγαλύτερη λιγνιτική περιφέρεια της χώρας, έχουν ιδρυθεί 275 ενεργειακές κοινότητες (μείωση από 294 τον Απρίλιο 2025) οι οποίες έχουν υποβάλει 790 αιτήσεις έργων ΑΠΕ συνολικής ισχύος 625.8 MW. Η πλειονότητα των αιτήσεων (756) αφορά εμπορικά έργα, ενώ μόνο 34 αιτήσεις ισχύος 19.8 MW είναι για έργα αυτοπαραγωγής. Συνολικά έχουν ηλεκτριστεί 155 έργα ισχύος 104 MW. Επιπλέον, η Δυτική Μακεδονία κατέχει δύο πανελλαδικές πρωτιές. Πρώτον, έχει τη μεγαλύτερη αναλογία ακυρωμένης προς ηλεκτρισμένη ισχύ καθώς η πρώτη (374.4 MW) είναι σχεδόν τετραπλάσια της δεύτερης (104 MW). Δεύτερον, έχει το μεγαλύτερο μερίδιο ακυρωμένων έργων, τα οποία πριν την ακύρωση είχαν λάβει γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης (88.7%), αναδεικνύοντας το οξύ πρόβλημα διαθεσιμότητας ηλεκτρικού χώρου που αντιμετωπίζει η Περιφέρεια.

Εκτός από τα 7 έργα ισχύος 1 MW το καθένα από την ενεργειακή κοινότητα του Δήμου Κοζάνης που θα χρηματοδοτηθούν με €5.4 εκατ. από το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΠΔΑΜ) 2021 - 2027, στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας υπάρχουν επίσης 8 έργα εικονικού ενεργειακού συμφηφισμού (3 από ενεργειακές κοινότητες, 4 από τη ΔΕΥΑ Κοζάνης και 1 από αγροτική επιχείρηση) συνολικής ισχύος 4.1 MW που έχουν ήδη υπογράψει σύμβαση σύνδεσης. Επομένως βρίσκονται στο απαραίτητο επίπεδο ωριμότητας

¹⁰ ΕΥΔΑΜ, 27.9.2023, Πρόσκληση με τίτλο «Στήριξη ενεργειακών κοινοτήτων για την ανάπτυξη δράσεων αυτοπαραγωγής»: <https://bit.ly/3HLLiP8>.

προκειμένου να λάβουν χρηματοδότηση από το ΠΔΑΜ υπό την προϋπόθεση ότι η σχετική πρόσκληση θα τροποποιηθεί ώστε να περιλαμβάνει ανάμεσα στους δικαιούχους και άλλους φορείς που δεν είναι δήμοι ή συναφείς οργανισμοί, όπως για παράδειγμα ενεργειακές κοινότητες πολιτών, μικρομεσαίες επιχειρήσεις ή αγρότες που εφαρμόζουν ευρύτερα εικονικό ενεργειακό ή, πλέον, εικονικό ταυτοχρονισμένο συμψηφισμό.

Τέλος, στη Δυτική Μακεδονία έχουν κατατεθεί και 15 αιτήσεις εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού ισχύος 8.92 MW από τις 2/10/2024 που δημοσιεύτηκε η σχετική ΚΥΑ, εκ των οποίων καμία δεν έχει ηλεκτριστεί ακόμα, ενώ μία, ισχύος 7.7 KW, έχει ακυρωθεί. Επομένως παραμένουν σε εκκρεμότητα 14 αιτήσεις ισχύος 8.92 MW, 8 από τις οποίες, ισχύος 7.3 MW, έχουν ήδη λάβει γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης, ενώ καμία από τις υπολειπόμενες 6 δεν διαθέτει σύμβαση σύνδεσης.

Αρκαδία

Στην άλλη λιγνιτική περιοχή της Ελλάδας, την Αρκαδία, έχουν συσταθεί 44 ενεργειακές κοινότητες και 108 αιτούμενα έργα ισχύος 58.2 MW. Από αυτά, 43 είναι έργα αυτοπαραγωγής, ισχύος 8.8 MW, όλα με εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό. Έχουν ηλεκτριστεί 47 έργα ενεργειακών κοινοτήτων ισχύος 20.8 MW, από τα οποία τα 25 αντιστοιχούν σε έργα αυτοπαραγωγής ισχύος 5.3 MW. Σε ό,τι αφορά τον εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό συνολικά, έχουν ηλεκτριστεί 29 έργα -συμπεριλαμβανομένων και των έργων ενεργειακών κοινοτήτων- ισχύος 5.5 MW, ενώ παραμένει εκκρεμής μόλις ένα έργο ισχύος 1 MW, το οποίο διαθέτει σύμβαση σύνδεσης. Επιπλέον, καμία από τις 9 συνολικά αιτήσεις εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού ισχύος 1.56 MW που έγιναν μετά τις 2/10/2024 δεν έχει ηλεκτριστεί ακόμα, ενώ παραμένουν σε εκκρεμότητα 8 έργα ισχύος 1.53 MW.

Μεσσηνία

Στη Μεσσηνία υπάρχουν 10 ενεργές ενεργειακές κοινότητες και 46 αιτήσεις έργων συνολικής ισχύος 33.3 MW, από τα οποία τα 5 έργα είναι αυτοπαραγωγής ισχύος 4.5 MW. Έχουν ηλεκτριστεί 33 έργα ενεργειακών κοινοτήτων ισχύος 23.5 MW, από τα οποία μόλις τα 5 αντιστοιχούν σε έργα αυτοπαραγωγής ισχύος 4.5 MW. Ευρύτερα, σε ό,τι αφορά τα έργα που εφαρμόζουν εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό έχουν ηλεκτριστεί 6 έργα ισχύος 4.6 MW, συμπεριλαμβανομένων και των 5 έργων ενεργειακών κοινοτήτων. Παραμένουν εκκρεμή 6 έργα αυτοπαραγωγής με εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό ισχύος 4.3 MW, 3 από τα οποία, ισχύος 2.8 MW, έχουν σύμβαση σύνδεσης. Επιπλέον, καμία από τις 2 αιτήσεις εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού ισχύος 0.34 MW που έγιναν μετά τις 2/10/2024 δεν έχει ηλεκτριστεί. Καθώς καμία δεν έχει ακυρωθεί, παραμένουν και οι 2 σε εκκρεμότητα.

Κρήτη

Στην Κρήτη υπάρχουν 91 ενεργές ενεργειακές κοινότητες και 110 αιτήσεις συνολικής ισχύος 85.2 MW. Είναι η μοναδική Περιφέρεια της χώρας όπου οι αιτήσεις έργων αυτοπαραγωγής από ενεργειακές κοινότητες (53) είναι σχεδόν ίσες με αυτές εμπορικών έργων (57). Λειτουργούν 25 έργα αυτοπαραγωγής ενεργειακών κοινοτήτων ισχύος 18.6 MW, όλα με εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό. Σε ό,τι αφορά συνολικά τα έργα εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού -συμπεριλαμβανομένων και των έργων ενεργειακών κοινοτήτων- έχουν ηλεκτριστεί 36 έργα ισχύος 20.2 MW, ενώ παραμένουν εκκρεμή μόλις 2 έργα ισχύος 0.8 MW,

τα οποία διαθέτουν σύμβαση σύνδεσης. Επιπλέον, καμία από τις 18 αιτήσεις εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού ισχύος 5.14 MW που έγιναν μετά τις 2/10/2024 δεν έχει ηλεκτριστεί ακόμα, ενώ παραμένουν σε εκκρεμότητα 17 έργα ισχύος 4.74 MW.

Νότιο Αιγαίο

Στο Νότιο Αιγαίο υπάρχουν 12 ενεργές ενεργειακές κοινότητες και μόλις 4 αιτήσεις έργων ΑΠΕ από ενεργειακές κοινότητες, συνολικής ισχύος 3 MW, όλα εμπορικού σκοπού, κανένα από τα οποία δεν έχει ηλεκτριστεί. Υπάρχει ένα ηλεκτρισμένο έργο ισχύος 0.5 MW που εφαρμόζει εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό, ενώ ένα ακόμα έργο της ίδιας ισχύος έχει σύμβαση σύνδεσης, αλλά δεν έχει ενεργοποιηθεί ακόμα. Καμία αίτηση εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού δεν έχει κατατεθεί ως τώρα.

Βόρειο Αιγαίο

Ενώ έχουν συσταθεί και παραμένουν ενεργές 5 ενεργειακές κοινότητες στο Βόρειο Αιγαίο, η ανάλυση των στοιχείων του ΔΕΔΔΗΕ δείχνει ότι καμία αίτηση δεν είχε κατατεθεί ως τον Σεπτέμβριο του 2025. Ωστόσο, ενεργειακή κοινότητα της Χίου ανακοίνωσε ότι έχει δύο ηλεκτρισμένα έργα εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού συνολικής ισχύος 110 KW που συνδέθηκαν τον Μάρτιο και τον Απρίλιο του 2024¹¹, ενώ μία ενεργειακή κοινότητα της Λέσβου ανακοίνωσε ότι τον Φεβρουάριο του 2025 συνδέθηκε έργο 100 KW που επίσης εφαρμόζει εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό¹².

Στον παρακάτω Πίνακα συνοψίζεται η ισχύς των έργων εικονικού ενεργειακού και εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού στις περιοχές μετάβασης σε διάφορα στάδια της αδειοδοτικής διαδικασίας. Τα έργα αυτά, και ειδικά όσα έχουν υπογράψει σύμβαση σύνδεσης, θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν από το ΠΔΑΜ 2021-2027 υπό την προϋπόθεση της διεύρυνσης των δικαιούχων στις σχετικές προσκλήσεις πέρα από ενεργειακές κοινότητες δήμων και συναφών φορέων.

Πίνακας 1: Ισχύς έργων εικονικού ενεργειακού και εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού στις περιοχές μετάβασης

Περιοχή μετάβασης	Αιτήσεις (MW)	Ηλεκτρισμένα (MW)	Εκκρεμή με Σύμβαση Σύνδεσης (MW)	Εκκρεμή χωρίς Σύμβαση Σύνδεσης (MW)
Δυτική Μακεδονία	26.35	2.48	11.1 ¹³	8.92
Αρκαδία	14.81	5.55	1	1.53
Μεσσηνία	9.34	4.61	2.85	1.76
Κρήτη	40.86	20.2	0.8	4.74
Νότιο Αιγαίο	1	0.5	0.5	0
Βόρειο Αιγαίο	0	0	0	0
Σύνολο	92.37	33.33	16.25	16.95

¹¹ Ενεργειακή κοινότητα Χίου. 18.4.2024. «Συνδέθηκε ο Φ/Β Σταθμός του Προγράμματος VEC3», <https://bit.ly/4cXGGgY>.

¹² Ενεργειακή Κοινότητα Ηλιοτρόπιο Λέσβου. 27.2.2025. <https://bit.ly/44a9ErD>.

¹³ Περιλαμβάνει τα έργα ισχύος 7 MW της ενεργειακής κοινότητας του Δήμου Κοζάνης που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΑΜ 2021-2027.

Αυτοπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας

Έργα αυτοπαραγωγής δεν υλοποιούνται μόνο από ενεργειακές κοινότητες, αλλά -κυρίως- από μεμονωμένα νοικοκυριά, αγρότες, επιχειρήσεις, δήμους και άλλους φορείς. Μετά την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου και τις σχετικές ανακοινώσεις του ΔΕΔΔΗΕ, εκτός από τους δύο παλαιότερους μηχανισμούς του ενεργειακού και του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού, οι αυτοπαραγωγοί μπορούν να αξιοποιούν και τους δύο νεότερους (ταυτοχρονισμένος και εικονικός ταυτοχρονισμένος συμψηφισμός).

Η ανάλυση όλων των νεότερων στοιχείων του ΔΕΔΔΗΕ (ως και τον Σεπτέμβριο 2025) δείχνει ότι το ενδιαφέρον των πολιτών, όπως αυτό αποτυπώνεται στην εξέλιξη των αιτημάτων για έργα αυτοπαραγωγής (βλ. Διάγραμμα 6), επηρεάστηκε πολύ από τις θεσμικές αλλαγές. Έτσι, μετά το «άλμα» του 2023 όπου κατατέθηκαν 21,349 νέες αιτήσεις έργων αυτοπαραγωγής, οι νέες αιτήσεις το 2024 περιορίστηκαν στις 14,018, ενώ στο εννεάμηνο του 2025 υποβλήθηκαν μόνο 4,728 νέες αιτήσεις. Για λόγους σύγκρισης, σημειώνεται ότι στο εννεάμηνο του 2024 είχαν κατατεθεί σχεδόν τριπλάσιες νέες αιτήσεις έργων αυτοπαραγωγής (12,901). Η παρατηρούμενη επιβράδυνση είναι ανησυχητική, αλλά σαφώς μικρότερη από την αντίστοιχη των έργων ενεργειακών κοινοτήτων, οι αιτήσεις των οποίων αυξήθηκαν κατά μόλις 76 την περίοδο 2023-2025 (Σεπτέμβριος), εκ των οποίων οι 62 ήταν για έργα αυτοπαραγωγής (βλ. Διάγραμμα 2).

Ειδικά μετά τη σχετική ανακοίνωση του ΔΕΔΔΗΕ στις 2 Οκτωβρίου 2024 για υποδοχή αιτήσεων με τους δύο νέους μηχανισμούς, κατατέθηκαν συνολικά 5,844 νέες αιτήσεις έργων αυτοπαραγωγής ισχύος 296.3 MW, η κατανομή των οποίων στους τέσσερις μηχανισμούς, τόσο σε πλήθος όσο και σε ισχύ, παρουσιάζεται στον Πίνακα 2.

Πίνακας 2: Κατανομή νέων αιτήσεων έργων αυτοπαραγωγής την περίοδο 2/10/2024-30/9/2025 στους 4 διαθέσιμους μηχανισμούς

Μηχανισμός	Πλήθος νέων αιτήσεων	% επί του πλήθους	Ισχύς νέων αιτήσεων (MW)	% επί της ισχύος
Ενεργειακός Συμψηφισμός	1292	22.11 %	27.83	9.39 %
Εικονικός Ενεργειακός Συμψηφισμός	22	0.38 %	2.57	0.87 %
Ταυτοχρονισμένος Συμψηφισμός	4141	70.86 %	188	63.44 %
Εικονικός Ταυτοχρονισμένος Συμψηφισμός	389 ¹⁴	6.66 %	78	26.32 %

Είναι φανερό ότι η «σκυτάλη» της αυτοπαραγωγής έχει περάσει στους δύο νέους μηχανισμούς που βασίζονται στον ταυτοχρονισμό (77.5% επί του πλήθους και 89.8% επί της συνολικής ισχύος των νέων αιτήσεων).

Ωστόσο είναι ενδιαφέρον ότι συνεχίζουν να κατατίθενται νέες αιτήσεις με τους μηχανισμούς του ενεργειακού και του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού οι οποίοι

¹⁴ Μόλις 18 νέες αιτήσεις με αυτόν τον μηχανισμό από ενεργειακές κοινότητες από τον Οκτώβριο του 2024.

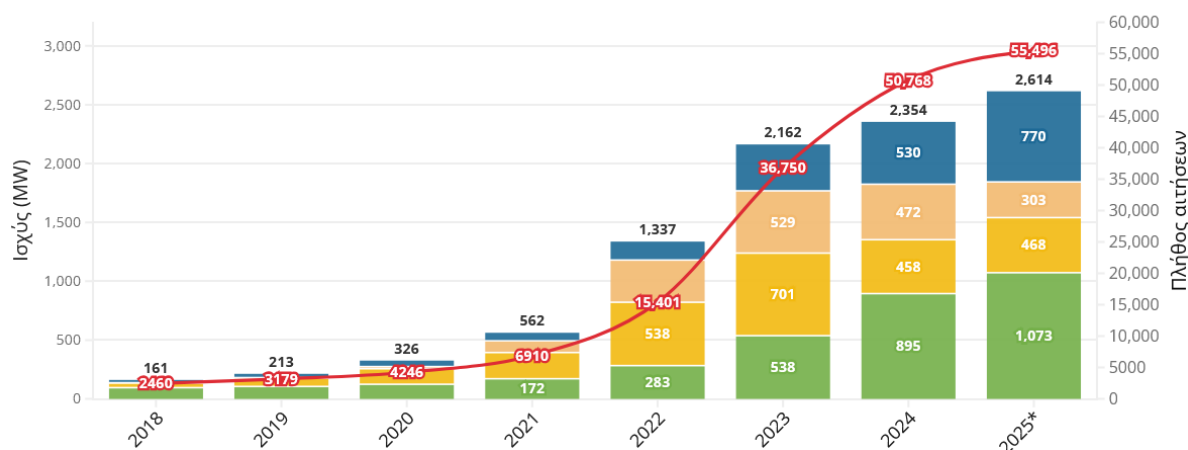
είχαν καταργηθεί με τον ν. 5151/2024 (άρ. 28, παρ. 10) από τις 31/10/2024¹⁵. Αυτές οι αιτήσεις υπάγονται στις εξαιρέσεις του νόμου που επιτρέπει τη χρήση των παλαιών μηχανισμών, υπό την προϋπόθεση ότι μέχρι τις 31/10/2024 είχε κατατεθεί σχετική αίτηση χρηματοδότησης από ενωσιακούς ή εθνικούς πόρους.

Όσον αφορά την ηλεκτρισμένη ισχύ, ως τον Σεπτέμβριο του 2025, είχαν συνδεθεί 36,518 έργα αυτοπαραγωγής ισχύος 1072.6 MW σε ολόκληρη την επικράτεια¹⁶. Το μεγαλύτερο τμήμα των ηλεκτρισμένων έργων (36,483 έργα ισχύος 1006.6 MW) χρησιμοποιεί συστήματα φωτοβολταϊκών¹⁷. Το 79% της συνολικής ηλεκτρισμένης ισχύος (847.9 MW) αντιστοιχεί σε 35,618 μεμονωμένα έργα που εφαρμόζουν απλό ενεργειακό συμψηφισμό, το 13.3% (142.4 MW) προέρχεται από 546 έργα ισχύος που εφαρμόζουν εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό¹⁸. Υπάρχουν επίσης και 354 ηλεκτρισμένα έργα ταυτοχρονισμένου και εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού ισχύος 82.2 MW (7.7%). Ωστόσο μόλις 16.5 MW από αυτά αφορούν αιτήσεις που έγιναν μετά την εφαρμοστική ΚΥΑ (2/10/2024).

Ισχύς έργων αυτοπαραγωγής

Ενεργειακός, Εικονικός Ενεργειακός, Εικονικός Ταυτοχρονισμένος & Ταυτοχρονισμένος Συμψηφισμός

■ Σύνολο αιτήσεων ■ Ηλεκτρισμένα ■ Εκκρεμή χωρίς Γ.Α.Σ. ■ Εκκρεμή με Γ.Α.Σ. ■ Ακυρωμένα

Πηγή: ΔΕΔΔΗΕ, επεξεργασία The Green Tank • *Δεδομένα έως και τον Σεπτέμβριο 2025
Γ.Α.Σ.: Γνωστοποίηση Αδυναμίας Σύνδεσης

Διάγραμμα 6: Ισχύς έργων αυτοπαραγωγής από πολίτες, φορείς και ενεργειακές κοινότητες (ενεργειακός, εικονικός ενεργειακός, εικονικός ταυτοχρονισμένος και ταυτοχρονισμένος συμψηφισμός) την περίοδο 2018 - Σεπτέμβριος 2025, σε διαφορετικά στάδια αδειοδότησης: ηλεκτρισμένα, ακυρωμένα και εκκρεμή (με ή χωρίς γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης).

¹⁵ 1271 αιτήσεις κατατέθηκαν μετά τις 31/10/2024 (από τις 1292 που κατατέθηκαν μετά τις 2/10/2024) με τον μηχανισμό του ενεργειακού συμψηφισμού, ενώ με τον μηχανισμό του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού κατατέθηκαν 7 αιτήσεις μετά τις 31/10/2024 (από τις 22 που κατατέθηκαν μετά τις 2/10/2024).

¹⁶ Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία από τα μηνιαία δελτία του ΔΕΔΔΗΕ για τα μη διασυνδεδεμένα νησιά, ως τον Απρίλιο 2025 λειτουργούσαν 19.42 MW συστημάτων net metering στις Περιφέρειες Ν. και Β. Αιγαίου. Ωστόσο, τα πλέον πρόσφατα (Οκτώβριος 2025) δεδομένα του ΔΕΔΔΗΕ που αποτυπώνονται στο αρχείο για τον Ενεργειακό Συμψηφισμό δείχνουν ότι σε αυτές τις Περιφέρειες είναι εγκατεστημένα μόλις 3.8 MW. Η παρούσα ανάλυση χρησιμοποιεί μόνο τα στοιχεία που αποτυπώνονται στο συγκεντρωτικό αρχείο του ΔΕΔΔΗΕ για τον Ενεργειακό Συμψηφισμό.

¹⁷ Η ισχύς αυτοπαραγωγής από φωτοβολταϊκά αντιστοιχεί περίπου στο 8.9% της συνολικής εγκατεστημένης ισχύος φωτοβολταϊκών στη χώρα, καθώς σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του ΑΔΜΗΕ για την υψηλή τάση και του ΔΕΔΔΗΕ για τη χαμηλή και μέση τάση στη χώρα λειτουργούν 11,355.3 MW φωτοβολταϊκών.

¹⁸ Το μεγαλύτερο τμήμα της ηλεκτρισμένης ισχύος του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού (101.4 MW) αντιστοιχεί σε 194 έργα ενεργειακών κοινοτήτων.

Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 6, η πρόοδος στην ηλεκτρίση έργων αυτοπαραγωγής συνεχίστηκε μέσα στο 2024 καθώς συνδέθηκαν 16,289 νέα έργα αυτοπαραγωγής ισχύος 357.5 MW, μια σημαντική αύξηση σε σχέση με τα 254.3 MW που συνδέθηκαν ολόκληρο το 2023. Στους πρώτους εννέα μήνες του 2025 ωστόσο εμφανίζονται σημάδια επιβράδυνσης καθώς ηλεκτρίστηκαν μόνο 5,244 νέα έργα αυτοπαραγωγής ισχύος 177.5 MW.

Σε αντίθεση με ό,τι παρατηρήθηκε για τα έργα ενεργειακών κοινοτήτων (βλ. Διάγραμμα 2), οι ηλεκτρίσεις έργων αυτοπαραγωγής ήταν περισσότερες από τις ακυρώσεις, οι οποίες ως τον Σεπτέμβριο του 2025 είχαν συνολική ισχύ 769.7 MW.

Η ισχύς των έργων αυτοπαραγωγής που παραμένουν σε εκκρεμότητα (μη ηλεκτρισμένα, μη ακυρωμένα) μειώθηκε στα 771.5 MW μια μείωση 17 % σε σχέση με την εκκρεμή ισχύ 929.4 MW στο τέλος του 2024. Η εκκρεμής ισχύς έργων που δεν έχουν λάβει ακόμα γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης (468.2 MW) -τα οποία έχουν καλύτερες προοπτικές να συνδεθούν- είναι μεγαλύτερη από την ισχύ των έργων που την έχουν ήδη λάβει (303.3 MW).

Συνεπώς, το άθροισμα της ισχύος των εκκρεμών έργων αυτοπαραγωγής και αυτής των ηλεκτρισμένων έργων είναι 1,844 MW, προσεγγίζοντας έτσι τα 2 GW που είναι ο ηλεκτρικός χώρος για έργα αυτοπαραγωγής, ο οποίος προβλέπεται από τον ν.5037/2023.

Πόροι

Οι μόνοι δημόσιοι πόροι που έχουν διοχετευτεί ως σήμερα για την ανάπτυξη έργων ενεργειακών κοινοτήτων είναι η επιδότηση των €5.4 εκατ. που δόθηκε από το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΠΔΑΜ) 2021-2027 στην ενεργειακή κοινότητα του Δήμου Κοζάνης για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων συνολικής ισχύος 7 MW που θα καλύπτουν τις ανάγκες σε ηλεκτρική ενέργεια του δήμου¹⁹. Με βάση τις πλέον πρόσφατες ανακοινώσεις της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΕΥΔΑΜ) πρόσφατα εντάχθηκαν για χρηματοδότηση από το ΠΔΑΜ επιπλέον €6.37 εκατ. για την υλοποίηση έργων αυτοπαραγωγής της ενεργειακής κοινότητας του δήμου Βοΐου ισχύος, 8.9 MW²⁰.

Δυστυχώς, η Ελλάδα έχασε τη δυνατότητα να χρηματοδοτήσει έργα αυτοπαραγωγής από την ενεργειακή κοινότητα των ευάλωτων πολιτών του προγράμματος «Απόλλων» με €100 εκατ. από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ)²¹. Η δυσμενής αυτή εξέλιξη ήταν αποτέλεσμα μεγάλων καθυστερήσεων, που κατέστησαν αντιρεαλιστική την ολοκλήρωση των σχετικών έργων ως την προθεσμία του Αυγούστου του 2026 που θέτει το ΤΑΑ.

¹⁹ The Green Tank (2024) «Ενεργειακές κοινότητες & αυτοπαραγωγή στην Ελλάδα #6» <https://bit.ly/4jR9Wbu>.

²⁰ Ένταξη της Πράξης «ΑΥΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΕ Φ/Β ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΒΟΪΟΥ 1 ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΒΟΪΟΥ 2» με Κωδικό ΟΠΣ 6038321 στο Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027», 21/08/2025. <https://bit.ly/3MFOOJR>

²¹ «4η Τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης του Έργου «Εξοικονομώ κατ' οίκον - Κύκλοι 2021, 2022» (MIS 5150059) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» όπου αναφέρεται ότι η τροποποίηση γίνεται «λόγω αφαίρεσης του υποέργου 14 “Πρόγραμμα ενίσχυσης ενεργειακών κοινοτήτων Δήμων για παραγωγή ενέργειας που θα επιμερίζεται σε ενεργειακά φτωχά νοικοκυριά” με προϋπολογισμό 100.000.000,00 €.» <https://bit.ly/3KKWWbC>

Αρνητική εξέλιξη για τις ενεργειακές κοινότητες αποτελεί επίσης και η μη συμπερίληψή τους ανάμεσα στους δικαιούχους προγραμμάτων του Εθνικού Κοινωνικού Σχεδίου για το Κλίμα στο προσχέδιο που κατέθεσε η κυβέρνηση για δημόσια διαβούλευση²², γεγονός το οποίο σχολιάστηκε αρνητικά από περιβαλλοντικές οργανώσεις^{23,24}.

Επίσης, η Ευρωπαϊκή Ένωση δημοσίευσε πρόσκληση για το πρόγραμμα συνολικού ύψους € 3 εκατ. «European Energy Communities Facility (EECF)» που επιχορηγεί με ποσά έως €45.000 ενεργειακές κοινότητες για την εκπόνηση επιχειρηματικού σχεδίου (business plan) έργων παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ. Μέχρι την καταληκτική ημερομηνία (30/9/2025) το πρόγραμμα είχε δεχτεί 690 αιτήσεις από το σύνολο των 31 χωρών που ήταν επιλέξιμες (27 κράτη μέλη της ΕΕ, Ισλανδία, Μολδαβία, Βόρεια Μακεδονία και Ουκρανία)²⁵. Τέλος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκήρυξε βραβείο συνολικού ύψους €1 εκατ. για την επιβράβευση καινοτόμων μοντέλων διακυβέρνησης ενεργειακών κοινοτήτων. Δικαιούχοι είναι ΚΑΕ και ΕΚΠ από την ΕΕ, με έως 10.000 μέλη, που εφαρμόζουν δημοκρατικές, συμμετοχικές και δίκαιες πρακτικές στη λήψη αποφάσεων και στη διανομή των οφελών. Βασικός σκοπός είναι η ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής των πολιτών στην ενεργειακή μετάβαση και η ανάδειξη καλών πρακτικών. Αιτήσεις μπορούν να υποβληθούν ως τις 25/6/2026²⁶.

Σε ό,τι αφορά την αυτοπαραγωγή εκτός ενεργειακών κοινοτήτων, παράταση ολοκλήρωσης ως τον Απρίλιο του 2026 έλαβαν τα έργα αυτοπαραγωγής που υπάγονται στα προγράμματα «φωτοβολταϊκά στο χωράφι» και «φωτοβολταϊκά στη στέγη», τα οποία χρηματοδοτούνται από το ΤΑΑ με €30 εκατ. και €208 εκατ., αντίστοιχα²⁷. Η υποβολή αιτήσεων για το πρόγραμμα «φωτοβολταϊκά στο χωράφι» έληξε στις 15/5/2024, ενώ η αντίστοιχη για το πρόγραμμα «φωτοβολταϊκά στη στέγη» στις 8/3/2025. Τέλος, η δυνατότητα υποβολής αιτήσεων στο πρόγραμμα «Συστήματα Αποθήκευσης στις Επιχειρήσεις», συνολικού ύψους €153.7 εκατ. από το ΤΑΑ, το οποίο επιχορηγεί επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως μεγέθους και κλάδου οικονομικής δραστηριότητας, με σκοπό την εγκατάσταση μπαταριών σε σχεδιαζόμενα είτε υφιστάμενα φωτοβολταϊκά συστήματα, επιδοτώντας αποκλειστικά, το σύστημα αποθήκευσης, εξέπνευσε στις 30/9/2025.

²²Κοινωνικό και Κλιματικό Σχέδιο, κείμενο διαβούλευσης του Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης <https://bit.ly/4oXF1MB>

²³ The Green Tank, 15.7.2025. «Σχόλια και προτάσεις του The Green Tank στη δημόσια διαβούλευση για το Κοινωνικό Σχέδιο για το Κλίμα» <https://thegreentank.gr/2025/07/15/public-consultation-nscp-el/>

²⁴ Δέσμη Ενεργειακών Κοινοτήτων, 16.7.2025. «Διαβούλευση - Κοινωνικό Κλιματικό Σχέδιο» <https://bit.ly/4400bG7>

²⁵ EECF, 1/10/2025. «690 energy communities apply to our first call for proposals». <https://bit.ly/4q0CxOs>

²⁶ Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Prize Governance Innovations in Energy Communities» <https://bit.ly/4p3dg5s>.

²⁷ ΥΠΕΝ, 19.9.2025. «Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ανακοινώνει παρατάσεις σε ενεργειακά προγράμματα, ενταγμένα στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας», <https://bit.ly/45aw0sy>

Θεσμικές εξελίξεις

Την περίοδο που μεσολάβησε από την τελευταία ανασκόπηση του Green Tank (Απρίλιος 2025), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέλαβε πρωτοβουλία κατάρτισης μιας Δέσμης Ενεργειακών Μέτρων για τους Πολίτες (Citizens Energy Package)²⁸. Η πρωτοβουλία αποσκοπεί στην επιτάχυνση της μετάβασης προς καθαρότερες πηγές ενέργειας, διασφαλίζοντας παράλληλα μια δίκαιη μετάβαση στην οποία όλοι οι πολίτες θα μπορούν να συμμετέχουν ενεργά και να προστατεύονται πλήρως. Στο πλαίσιο αυτό απεύθυνε δημόσια πρόσκληση υποβολής στοιχείων (call for evidence) καθώς και απαντήσεις σε σχετικό ερωτηματολόγιο. Οι 12 εβδομάδες διαβούλευση, στην οποία συμμετείχε με αναλυτικές θέσεις και το Green Tank²⁹, απευθύνθηκε σε ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων καταναλωτών, των ρυθμιστικών αρχών, των εκπροσώπων του κλάδου, των τοπικών και περιφερειακών διοικήσεων και, ιδίως, των πολιτών. Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που θα προκύψουν από αυτές τις διαδικασίες, η Επιτροπή σκοπεύει να υποβάλει ανακοίνωση για τη δέσμη μέτρων για την ενέργεια για τους πολίτες προς το τέλος του 2025.

Επίσης, στο πρόσφατα ψηφισθέν νομοσχέδιο του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας του ΥΠΕΝ «Ρυθμίσεις για τη δέσμευση, χρήση, μεταφορά και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα - Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2009 σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) 1013/2006 (L 140)» περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σε 7 άρθρα οι οποίες επηρεάζουν έμμεσα την αυτοπαραγωγή και τις ενεργειακές κοινότητες. Πολλές από τις ρυθμίσεις ευνοούν μεγάλα έργα ΑΠΕ και αποθήκευσης έναντι των μικρότερων έργων αυτοπαραγωγής³⁰.

Ειδικά το άρθρο 56 εισάγει σημαντικές αλλαγές ως προς την προσθήκη έργων αποθήκευσης σε έργα ΑΠΕ. Σύμφωνα με το άρθρο όλες οι νέες αιτήσεις φωτοβολταϊκών σταθμών (συμπεριλαμβανομένων και αυτοπαραγωγής) πρέπει υποχρεωτικά να περιλαμβάνουν μπαταρία ωφέλιμης χωρητικότητας τουλάχιστον ίσης με μία ώρα της εγκατεστημένης ισχύος του φωτοβολταϊκού σταθμού, με έναρξη υποδοχής νέων αιτήσεων την 1^η Απριλίου 2026. Σε ό,τι αφορά υφιστάμενα έργα, δηλαδή έργα που είτε έχουν τεθεί σε λειτουργία μετά την 4^η Ιουλίου 2019, είτε είναι νέοι φωτοβολταϊκοί σταθμοί που έχουν λάβει οριστική προσφορά σύνδεσης και δεν έχουν τεθεί σε λειτουργία κατά την 1η Δεκεμβρίου 2025, είτε είναι νέοι φωτοβολταϊκοί σταθμοί που θα λάβουν οριστική προσφορά σύνδεσης, αυτά μπορούν, εφόσον το επιθυμούν και είναι τεχνικά εφικτό να πράξουν το ίδιο υποβάλλοντας σχετική αίτηση στον διαχειριστή του δικτύου, χωρίς καμία καταληκτική προθεσμία.

Επιπλέον, το άρθρο 59 αναφέρεται ευθέως στις ενεργειακές κοινότητες και προσπαθεί να αποτρέψει φαινόμενα “κατάχρησης” των ενεργειακών κοινοτήτων – δηλαδή περιπτώσεις

²⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 19.6.2025. «Citizens Energy Package: Commission starts consultation process», <https://bit.ly/4se8y7Z>

²⁹ The Green Tank, 10.9.2025, «Δίκαιη Ενεργειακή Μετάβαση: Θέσεις του Green Tank στη Δέσμη Ενεργειακών Μέτρων για τους Πολίτες», <https://bit.ly/44oQptJ>

³⁰ The Green Tank, 19.11.2025, “Σχόλια του Green Tank στο σχέδιο νόμου για τη δέσμευση και αποθήκευση CO₂ & τις ρυθμίσεις ενέργειας”, <https://thegreentank.gr/2025/11/19/ccs-public-consultation-el/>

όπου τα ίδια νομικά ή φυσικά πρόσωπα συμμετέχουν σε πολλές ενεργειακές κοινότητες, που λαμβάνουν κρατική ενίσχυση (μέσω ΔΑΠΕΕΠ), λειτουργώντας στην πράξη σαν μεγάλες επιχειρήσεις, αντί για συλλογικά, τοπικά εγχειρήματα. Συγκεκριμένα, ο νέος νόμος απαγορεύει σε νομικά πρόσωπα που συμμετέχουν ως μέλη σε ενεργειακή κοινότητα είτε του ν. 4513/2018, είτε σε ΚΑΕ, είτε σε ΕΚΠ οι οποίες έχουν συνάψει ή πρόκειται να συνάψουν Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης με τον ΔΑΠΕΕΠ, να συνδέονται μεταξύ τους μέσω φυσικού ή νομικού προσώπου που μετέχει, άμεσα ή έμμεσα, στη διοίκηση της ενεργειακής κοινότητας ή κατέχει ποσοστό συμμετοχής, ανεξαρτήτως ύψους, ως μέτοχος, εταίρος ή μέλος νομικού προσώπου. Το άρθρο αυτό έχει αναδρομικό χαρακτήρα καθώς και οι υπάρχουσες κοινότητες καλούνται να συμμορφωθούν τροποποιώντας τη σύσταση τους εντός 24 μηνών.

Είναι αξιοσημείωτο ότι της ρύθμισης αυτής είχε προηγηθεί η καταγγελία της **Ορνιθολογικής Εταιρείας** με τη στήριξη 22 περιβαλλοντικών οργανώσεων ότι η Κυπριακή εταιρεία AIMS32 CORPORATION LIMITED συμμετέχει σε 7 ενεργειακές κοινότητες, μέσω εταιρειών στις οποίες είναι ο μοναδικός εταίρος, με απώτερο στόχο την ανάπτυξη 15 αιολικών πάρκων που παρακάμπτουν τον ανταγωνισμό και την περιβαλλοντική νομοθεσία «αξιοποιώντας» τον θεσμό των ενεργειακών κοινοτήτων³¹.

Μια θετική εξέλιξη που προέκυψε κατά τη διαβούλευση του νομοσχεδίου ήταν η εξαίρεση από την εφαρμογή της συγκεκριμένης ρύθμισης των αγροτικών και αστικών συνεταιρισμών του ν. 1667/1986 και των θυγατρικών τους, των ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού και των νομικών τους προσώπων, καθώς και των συνδέσμων τους που συμμετέχουν ήδη σε ενεργειακές κοινότητες, και των ενεργειακών κοινοτήτων που έχουν συσταθεί και διαθέτουν αποκλειστικά σταθμούς αυτοκατανάλωσης, χωρίς να έχουν συνάψει ή να προτίθενται να συνάψουν Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης με τη ΔΑΠΕΕΠ Α.Ε. ή τον ΔΕΔΔΗΕ (στα ΜΔΝ).

Κοινοβουλευτικός έλεγχος

Οι επιβαρύνσεις για τους αγρότες από την εφαρμογή του προγράμματος «Φωτοβολταϊκά στο χωράφι», η έλλειψη στήριξης της κυβέρνησης προς τον θεσμό των ενεργειακών κοινοτήτων και της αυτοπαραγωγής, και η απώλεια πόρων €100 εκατ. από το Ταμείο Ανάπτυξης και Ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση της ενεργειακής κοινότητας των ευάλωτων στο πλαίσιο του προγράμματος «Απόλλων», απασχόλησαν μεταξύ άλλων τον κοινοβουλευτικό έλεγχο την περίοδο που μεσολάβησε από την προηγούμενη ανασκόπηση του Green Tank (Απρίλιος 2025).

Συνολικά κατατέθηκαν 10 σχετικές κοινοβουλευτικές ερωτήσεις, 4 από το ΠΑΣΟΚ, 4 από τον ΣΥΡΙΖΑ και 2 από τη Νέα Αριστερά, μόνο μία εκ των οποίων δεν έχει απαντηθεί ακόμα.

Για αλλαγή των όρων του προγράμματος «φωτοβολταϊκά στο χωράφι» εις βάρος των αγροτών ρωτήθηκε από Βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ, καθώς και Βουλευτές της ΝΕΑΡ, το ΥΠΕΝ στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου. Συγκεκριμένα, η ερώτηση αφορούσε τη χορήγηση όρων σύνδεσης σε ποσοστό 50% από τον ΔΕΔΔΗΕ σε αγρότες με τον όρο «μη έγχυσης στο δίκτυο», αντίθετα με τις ανακοινώσεις του σχετικού προγράμματος, γεγονός που στερεί

³¹ Ορνιθολογική Εταιρεία, 9.4.2025. «22 Περιβαλλοντικές Οργανώσεις ζητούν την ΑΜΕΣΗ ανάκληση των αδειών για τα Αιολικά στα Ακαρνανικά», <https://bit.ly/45azPxU>

σημαντικά έσοδα από τους ωφελούμενους τα οποία θα προέρχονταν από την πώληση της εγχεόμενης ηλεκτρικής ενέργειας^{32,33}. Στην απάντησή του ο υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, εξήγησε ότι το πρόβλημα με τον όρο της «μη έγχυσης στο δίκτυο» αφορά μόνο το 13% των 774 έργων που υπάγονται στο πρόγραμμα (σε λειτουργία, με σύμβαση σύνδεσης, και «κοντά» σε σύμβαση σύνδεσης) και όχι το 50% που αναφέρεται στην ερώτηση, ήτοι 120 έργα, ενώ τόνισε ότι το πρόγραμμα εξαρχής αποσαφηνίζει ότι η έγχυση ή όχι στο δίκτυο εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα του δικτύου³⁴.

Για έλλειψη στήριξης στις ενεργειακές κοινότητες και υπονόμηση της ενεργειακής δημοκρατίας κατηγόρησε την κυβέρνηση Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ επικαλούμενος τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν στην προηγούμενη ανασκόπηση του Green Tank³⁵ τα οποία έδειχναν ότι μόνο το 4.4% των έργων ενεργειακών κοινοτήτων αφορούσε έργα αυτοπαραγωγής ενώ τα υπόλοιπα ήταν έργα εμπορικού σκοπού³⁶. Στην απάντησή του ο υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δεν αρνήθηκε την περιγραφή της κατάστασης υπέρ των εμπορικών έργων που αποτυπώθηκε στην ερώτηση. Ωστόσο επικαλέστηκε τα στοιχεία της ίδιας ανασκόπησης του Green Tank για να αναδείξει την πρόοδο στις συνδέσεις έργων ενεργειακών κοινοτήτων (εμπορικών και αυτοπαραγωγής) επί κυβέρνησης Νέας Δημοκρατίας με αποτέλεσμα να πλησιάζουν τα 1.4 GW τον Απρίλιο του 2025³⁷.

Προκλήσεις και αδικίες για τους αυτοπαραγωγούς ενέργειας λόγω δυσλειτουργιών του ΔΕΔΔΗΕ κατήγγειλε Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ αναφερόμενος σε επιπλέον κόστος διασύνδεσης που αναγκάζονται να επωμιστούν οι αυτοπαραγωγοί, συχνά περισσότερες από μία φορές, λόγω της μετάβασης από το net metering στο net billing³⁸. Ο ΔΕΔΔΗΕ στην απάντησή του διέψευσε τον βουλευτή λέγοντας ότι το τέλος σύνδεσης παρέμεινε αμετάβλητο κατά την εφαρμογή του ενεργειακού ταυτοχρονισμένου συμφηφισμού, ενώ αυτό δεν επιστρέφεται μόνον στην περίπτωση που έχει εγκριθεί και υπογραφεί η Σύμβαση Σύνδεσης. Επίσης, σε ό,τι αφορά τη δέσμευση ηλεκτρικού χώρου τουλάχιστον 20% για έργα αυτοπαραγωγής, που έθεσε ο βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, ο ΔΕΔΔΗΕ απάντησε ότι πλέον υποδέχεται και αξιολογεί μόνο αιτήματα που αφορούν σταθμούς αυτοπαραγωγής. Η δυνατότητα ωστόσο υποδοχής ισχύος στο Δίκτυο εξαρτάται από την ισχύ ενός αιτήματος, την ισχύ προγενέστερων αιτημάτων που έχουν δεσμεύσει ηλεκτρικό χώρο, όπως και την τοπολογία του Δικτύου³⁹.

Το ζήτημα της απώλειας πόρων ύψους €100 εκατ. από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση έργων αυτοπαραγωγής μέσω της ενεργειακής κοινότητας για ευάλωτους πολίτες του προγράμματος Απόλλων, έθεσαν πολλοί βουλευτές

³² Βουλή των Ελλήνων (2025), Ερώτηση, Β. Κόκκαλης, <https://bit.ly/3YecOqh>

³³ Βουλή των Ελλήνων (2025), Ερώτηση, Π. Πέρκα και άλλοι 6 Βουλευτές, <https://bit.ly/4iTy4Le>

³⁴ Πρακτικά Βουλής (5.5.2025) <https://bit.ly/4pG94d4>

³⁵ The Green Tank (2025) «Ενεργειακές κοινότητες & αυτοπαραγωγή στην Ελλάδα #7» https://thegreentank.gr/wp-content/uploads/2025/05/202504_%CE%A4heGreenTank_EnComBrief_7_fin.pdf

³⁶ Βουλή των Ελλήνων (2025), Ερώτηση, Μ. Ζαμπάρας, <https://bit.ly/4abZiuk>

³⁷ Πρακτικά Βουλής (20.6.2025), <https://bit.ly/4pVQA8J>

³⁸ Βουλή των Ελλήνων (2025), Ερώτηση, Φ. Παρασύρης, <https://bit.ly/48DP98H>

³⁹ Απάντηση ΔΕΔΔΗΕ στην ερώτηση Φ. Παρασύρη <https://bit.ly/4aLUWu3>

από το ΠΑΣΟΚ, τον ΣΥΡΙΖΑ και τη ΝΕΑΡ^{40,41,42,43}. Στη σχετική απάντηση που έδωσε ο υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας παραδέχθηκε την αδυναμία ολοκλήρωσης των έργων εντός προθεσμιών που οδήγησαν στην απένταξη του έργου από το ΤΑΑ και τη μεταφορά των σχετικών πόρων 100 εκατ. στα προγράμματα «Εξοικονομώ» και «Αλλάζω Σύστημα Θέρμανσης και Θερμοσίφωνα»⁴⁴.

Την επαναφορά του μηχανισμού του ενεργειακού και εικονικού ενεργειακού συμφηφισμού για ορισμένες κατηγορίες όπως τα ευάλωτα νοικοκυριά, τις δημοτικές υποδομές και τις ενεργειακές κοινότητες ευρείας βάσης, ζήτησε με ερώτησή του βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ. Ρώτησε επίσης σχετικά με τον διαθέσιμο ηλεκτρικό χώρο της Κρήτης που θα δεσμευθεί για έργα αυτοπαραγωγής με τον νέο μηχανισμό του ταυτοχρονισμένου συμφηφισμού⁴⁵. Η ερώτηση δεν έχει απαντηθεί ακόμα.

Για χρόνια, επιζήμια και αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην εφαρμογή του συστήματος του ταυτοχρονισμένου συμφηφισμού και την έλλειψη κανονιστικού πλαισίου κατηγορεί με ερώτησή του την κυβέρνηση βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, ζητώντας παράλληλα τη δημιουργία διαδικτυακής πύλης επικοινωνίας των εμπλεκόμενων προσώπων (ΔΕΔΔΗΕ, παρόχων ηλεκτρικής ενέργειας, αυτοπαραγωγών, αρμόδιων δημοσίων υπηρεσιών) προς άμεση επίλυση αποριών και τεχνικών προβλημάτων των αυτοπαραγωγών⁴⁶. Στην απάντησή του ο υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας υπογράμμισε ότι υπάρχει κανονιστικό πλαίσιο για το net billing, ενώ στη χώρα είναι σε λειτουργία περίπου 1,000 MW που εφαρμόζουν το παλιό σύστημα του net metering και γύρω στα 85 MW που εφαρμόζουν το νέο σύστημα του net billing⁴⁷. Ωστόσο, παραδέχθηκε κενά στην εφαρμογή του net billing ειδικά σε ό,τι αφορά την τριμερή σύμβαση που υπογράφουν οι αυτοπαραγωγοί με τον ΔΑΠΕΕΠ και τον ΔΕΔΔΗΕ, ενώ αναφέρθηκε στις προσπάθειες της κυβέρνησης να τα επιλύσει⁴⁸.

⁴⁰ Βουλή των Ελλήνων (2025), Ερώτηση, Φ. Παρασύρης, <https://bit.ly/4q4dp9B>

⁴¹ Βουλή των Ελλήνων (2025), Ερώτηση, Π. Πέρκα, <https://bit.ly/4j0aLj0>

⁴² Βουλή των Ελλήνων (2025), Ερώτηση, Μ. Ζαμπάρας, <https://bit.ly/3MDwBg4>

⁴³ Βουλή των Ελλήνων (2025), Ερώτηση, Κ. Σπυριδάκη, <https://bit.ly/3Mzo2Ty>

⁴⁴ Πρακτικά Βουλής (1.12.2025), <https://bit.ly/4aPicHE>

⁴⁵ Βουλή των Ελλήνων (2025), Ερώτηση, Χ. Μαμουλάκης, <https://bit.ly/4pAWTxY>

⁴⁶ Βουλή των Ελλήνων (2025), Ερώτηση, Σ. Μιχαηλίδης <https://bit.ly/4qeMwQF>

⁴⁷ Ως τον Σεπτέμβριο του 2025 είχαν όντως ηλεκτριστεί 990.4 MW έργων αυτοπαραγωγής με το παλιό σύστημα (848 MW με net metering και 142.4 MW με virtual net metering) καθώς και 82.2 MW έργων αυτοπαραγωγής με το σύστημα του net billing (81.9 MW με net billing και 0.3 MW με virtual net billing). Ωστόσο σημειώνεται ότι το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος της ηλεκτρισμένης ισχύος έργων με τον νέο μηχανισμό είναι μεταφορές από παλαιότερες αιτήσεις που έγιναν με τους παλιούς μηχανισμούς. Από τις 2/10/2024 που τέθηκε σε ισχύ η εφαρμοστική ΚΥΑ για τον νέο μηχανισμό του net billing έχουν ηλεκτριστεί έργα συνολικής ισχύος μόλις 16.5 MW (από τα συνολικά 82.2 MW), ενδεικτικό της επιβράδυνσης που έχει επιφέρει η αλλαγή του μηχανισμού από net metering σε net billing.

⁴⁸ Πρακτικά Βουλής (3.11.2025), <https://bit.ly/4pJymXU>

Προτάσεις πολιτικής

Τα στοιχεία δείχνουν ότι στα ήδη υπάρχοντα εμπόδια (ελλειπείς χρηματοδοτήσεις και ανεπαρκής ηλεκτρικός χώρος), οι επιπλέον καθυστερήσεις στην εφαρμογή του (εικονικού) ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού καθώς και οι μεγαλύτεροι χρόνοι απόσβεσης των επενδύσεων για τα έργα αυτά μείωσαν το ενδιαφέρον των πολιτών, φορέων και επιχειρήσεων για έργα αυτοπαραγωγής και ενεργειακών κοινοτήτων. Προκειμένου να αντιστραφεί αυτή η αρνητική δυναμική, συμβάλλοντας έτσι σε μια πραγματικά δίκαιη ενεργειακή μετάβαση, το Green Tank καταθέτει τις παρακάτω προτάσεις:

Χρηματοδότηση και οικονομική στήριξη έργων

- Συμπερίληψη των έργων ενεργειακών κοινοτήτων στο **Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα** και στην αξιοποίηση των εσόδων από τις δημοπρασίες εκπομπών του ΣΕΔΕ2 που θα λειτουργήσει για τα κτίρια και τις οδικές μεταφορές.
- Διαμόρφωση ενός νέου προγράμματος στήριξης έργων αυτοπαραγωγής από ενεργειακές κοινότητες πολιτών και επιχειρήσεων καθώς και αγρότες, ειδικά για τις λιγνιτικές περιοχές από τους πόρους του **ΠΑΔΑΜ 2021-2027** κατά τα πρότυπα της αντίστοιχης πρόσκλησης για δήμους και σχετιζόμενους φορείς.
- Δημιουργία **εγγυοδοτικού μηχανισμού ή αναπτυξιακού ταμείου** για πρόσβαση σε δανεισμό, ωρίμανση έργων και εγκατάσταση υποδομών αποθήκευσης.

Ηλεκτρικός χώρος

- **Επέκταση** του ηλεκτρικού χώρου για έργα αυτοπαραγωγής **στα 3 GW ως το 2030**.
- Θέσπιση διακριτής κατηγορίας ισχύος ανά υποσταθμό (2 MW) για έργα αυτοπαραγωγής ενεργειακών κοινοτήτων.
- Αναπροσαρμογή της μέγιστης ισχύος απορρόφησης ανά έργο αυτοπαραγωγής από ενεργειακή κοινότητα σε 1 MW.

Εναρμόνιση με υπάρχουσες ή επερχόμενες οδηγίες/πλαίσια της ΕΕ

- Ενσωμάτωση της αναθεωρημένης οδηγίας για την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (RED III) και εφαρμογή του διαμοιρασμού ενέργειας (**energy sharing**), επεκτείνοντας τις δυνατότητες που προσφέρει το υφιστάμενο εθνικό θεσμικό πλαίσιο για την κατανάλωση από κοινού μόνο σε επίπεδο πολυκατοικίας.
- Η Πολιτεία, αξιοποιώντας τα σήματα της ΕΕ μέσω της **Δέσμης ενεργειακών μέτρων για τους Πολίτες και του Πακέτου για τα Δίκτυα**, οφείλει να πρωτοπορήσει στην εφαρμογή κρίσιμων μέτρων για ενεργειακές κοινότητες και έργα ΑΠΕ, όπως η θέσπιση υποχρεωτικών μηχανισμών διαμοιρασμού των ωφελειών (**benefit sharing**) για έργα άνω των 10 MW και η επιτάχυνση αδειοδότησης μικρών φωτοβολταϊκών με μπαταρίες.

Εκπαίδευση, ενημέρωση και διαφάνεια

- Δημιουργία υπηρεσιών **μιας στάσης (one-stop-shops)** σε δήμους, για την ενημέρωση των πολιτών σχετικά με τις δυνατότητες που έχουν για την παραγωγή ενέργειας και τη συμμετοχή σε ενεργειακές κοινότητες.
- Δημιουργία εργαλείων **υπολογισμού κόστους/οφέλους** για ενεργειακές κοινότητες και αυτοπαραγωγή, ώστε οι πολίτες να λαμβάνουν επαρκή πληροφόρηση για αποφάσεις συμμετοχής.

